

בשבילי אורייתא - ווארקא

ל"נ הגה"צ רבי שמחה בונם ליברמאן זצ"ל
והרבנית הצדיקת חוה שאשא מווארקא

הרב יצחק מאיר ליברמאן שליט"א

הלכה ומנהג

פסח שני

ל"ג בעומר

גיליון ר"ב
אייר תשפ"ג

יו"ל ע"י:

בשבילי אורייתא - ווארקא

הרב יצחק מאיר ליברמאן שליט"א

רחוב אמרי ברוך 1 א

בני ברק
ישראל

Bishviley Orayso - Vurke

1 a Imrei Baruch st

Bnei Brak

Israel

bishvileyorayso@gmail.com

כל הזכויות שמורות:

אייר תשפ"ג
גיליון ר"ב

התוכן

פסח שני ל"ג בעומר

מנהג אר"י
 חלאקה
 רביעית פרי קודש
 נגינה
 חרובין
 יום שמחה
רבי שמעון בר יוחאי
 עליה לציון רשב"י במירון
 יומא דהילולא
 יומא דסמיכה
 ריבוי אור
 מנהג הקשת
 פיוט בר יוחאי
 שריפת בגדים
 כהנים
רבינו הרמ"א
אמרות
 לפטור העלם מהדין
 יום המתקת דין
 ממליץ טוב על ישראל
 סגולה לרפואה
 מסוגל ליראת שמים
פיוטים
 פיוט בר יוחאי
 אמר רבי עקיבא
 ואמרתם כה לחי
 אשרינו מה טוב חלקנו

פסח שני
 פסח קטן
 פסח שני באייר
 תענית
 תחנון
 אבל כש"ץ
 תחנון במנחה שלפניו
 הספד
 שמחה
 טו באייר
 תחנון במנחה שלפניו
 הספד
 טו באייר
 אכילת מצה
 שמחה
 לימוד מענין היום
 שערים פתוחים
 זזה"ק פ' בהעלותך
ל"ג בעומר
 ספירה
 זהירות בספירה
 טעם השמחה
 שליח ציבור
 תחנון
 תענית
 חתן
 נישואין
 נישואין ל"ג בערב שבת
 תספורת
 תספורת ל"ג בערב שבת

זכר ולעילוי נשמת

איש היקר והמיוחד שבאנשים, רודף צדקה וחסד, מוקיר רבנו ותלמידיהונו, פיר נתן
 לאביונים, מעורר לבבות בתפילותיו,
 אהוב ונחמד על הבריות, טוב לב, עניו ושפל רוח, נזדכך ביסורין
 הרה"ח ר' **חיים בער ירמיהו ליברמן** ז"ל
 בן **אדמו"ר הגה"צ רבי שמחה בונם ליברמן** זצוק"ל
 שנלב"ע בשבת קודש פ' "אתה תצוה" וגו' "ויקחו אליו" וגו'
 ט' באדר תשע"ח
 ת.נ.צ.ב.ה.

פסח שני

פסח שני

א. בזמן שבית המקדש היה קיים, מי שלא הקריב קרבן פסח במועדו - י"ד ניסן, מפני שהיה טמא או בדרך רחוקה, היה חייב להקריב קרבן פסח בי"ד באייר, כמו שנאמר בתורה בפרשת בהעלותך (במדבר ט', ט-יד).

פסח קטן

ב. במשנה, נקרא יום זה פסח קטן (ראש השנה א', ג'): או מפני שהינו יום אחד (תוס' יו"ט שם) או מפני שיש בו כמה הקלות מפסח ראשון (מלאכת שלמה שם).

פסח שני באייר

ג. כתב היעב"ץ בסידורו (חו' אייר אות כ"א): טעם פסח שני שהוקבע באייר, גילו לי מן השמים, לפי שבו כלתה חררה שהוציאו ממצרים, לפיכך ע"כ נמשך נס יציאת מצרים ואכילת מצה. ולכן בפסח שני מצה וחמץ עמו בבית כמו שהיה בפעם ראשון.

תענית

ד. אין מתענים בפסח שני, אבל תענית חלום מותר להתענות (ראה תשו' מנחת יצחק ח"ג סי' נ"ב. ראה כף החיים סימן תקס"ח אות ע"א. ופמ"ג סימן תקס"ח א"א ס"ק י"ט. משנ"ב שם ס"ק ל"ז).

תחנון

ה. יש שאין אומרים תחנון בי"ד באייר (פרי חדש סימן קל"א סעיף ז'. שכתבו לומר תחנון (פמ"ג משב"ז שם ס"ק ט"ו). אומרים למנצח יענך, כפה"ח שם ס"ק צ"ח),

אבל כש"ץ

ו. אבל ר"ל בתוך י"ב חודש רשאי להתפלל לפני העמוד (ראה משנ"ב סי' תרע"א מ"ד. מבית לוי פרק פ').

תחנון במנחה שלפניו

ז. במנחה שלפניו - יום י"ג - אומרים תחנון (ספר המנהגים, שו"ע הגרש"ז בסידורו (ח"א עמ' 44), ס' ארץ ישראל סימן י"ח א').
יש נוהגין שלא לומר תחנון במנחה שלפניו (סידור חמדת ישראל לרבי שמואל ויטאל משם אביו רבי חיים ויטאל מהאריז"ל)

ה
בשבילי אורייתא – ווארקא = פסח שני-ל"ג בעומר. הלכה ומנהג
ואם חל פסח שני (י"ד באייר) ביום א', אין אומרים צדקתך בשבת
במנחה (שבט הלוי)

הספד

ח. אין מספידין בו, ואין אומרים בו צדוק הדין (מגילת תענית פרק ב',
תשוי' מנחת יצחק ח"ג סי' נ"ב).

שמחה

ט. ירבה קצת בשמחה כי קדוש היום (חיד"א מו"ב סימן ח' אות רכ"ב).

ט"ו באייר

י. ביום ט"ו באייר, יש שאין אומרים תחנון (נימוקי או"ח סי' קל"א
סעיף ו' ז'. מבית לוי).
(עי' ליקוטי מהרי"ח בחו"ל אין לומר בט"ו מפני ספיקא דיומא)
ויש שכתבו לומר תחנון (שע"ת סי' קל"א י"ט. כפה"ח סי' קל"א צ"ט). וכשחל
ט"ו בשבת אומרים אב הרחמים.

אכילת מצה

יא. יש נוהגים לאכול מצה בפסח שני, יש שאכלו ביום י"ד באייר.
(סידור יעב"ץ, מבית לוי. אבני נזר הובא בכלי חמדה פ' ואתחנן דף כ"ו, ומסביר מפני
חשש בל תוסיף כשאוכל בליל ט"ו שאז הוא זמנו, לכן אוכלים בי"ד. שערי הלכה ומנהג:
מנהג בית חיינו לאכול מצות ביום י"ד באייר, ומציין ס' לקוטי מאיר, ומציין ס' דרכי חיים
ושלום שהמנהג הי' לאכול מצה ומרור בסעודת יום י"ד אייר, שההקדמה הי' ביום ועיקר
הוא ההתחלה).
ויש הנוהגים לאכול מצה בליל ט"ו (ליקוטי מהרי"ח בשם זכרון יהודה. דרכי
חיים ושלום. נדבורנא).

לימוד בענין היום

יב. כתב השל"ה (כפה"ח סי' תכ"ט ס"ק ו') שראוי ללמוד בכל זמן את
המסכתות השייכות לאותו זמן.
פרשת פסח שני (במדבר ט', ט-ד), והלכותיו (פסקי הלכות פסח שני להרא"ש,
נדפס בש"ס פסחים צ"ט. משנה פסחים פ"ט א-ג. רמב"ם הל' ק"פ פ"ח).

שערים פתוחים

יג. מיום פסח שני עד שבעה ימים "פתוחים השערים" וכל מי
שרוצה יכול לבוא ולהכנס, והכרוז קורא כל מי שלא יכל
לראות המטרוניתא, יבא ויראה מטרם שננעלו השערים (זוהר
הק' בהעלותך קנ"ב:).

זוהר הק' פ' בהעלותך (עמוד קנ"ב:)

פקודא למעבד פסח שני, על אינון דלא יכילו, או
 דאסתאבו ממסאבו אחרא, אי רזא דפסח, רזא
 דמהימנותא דישראל עאלין בה, שלטא בניסן, וכדין
 איהו זמנא לחדוה, איך יכלין אלין דלא יכילו, או
 דאסתאבו, למעבד בירחא תניינא, דהא אעבר זמנא.

וכל אינון לי יומין מן יומא דנפקו ישראל מפסח יתבא
 מטרנותא בעטרהא, וכל חילאה בחדוה. מאן דבעי
 למחמי למטרוניתא, יכיל למחמי. כרוזא כריז, כל מאן
 דלא יכיל למחמי מטרניתא ייתי ויחמי עד לא ינעלון
 תרעיה.

אימתי כרוזא כריז, בארבעה עשר לירחא תניינא. דהא
 מתמן עד שבעה יומין, תרעין פתיחין. מכאן ולהלאה
 ינעלון תרעי, ועל דא פסח שני.

ל"ג בעומר

ספירה

א. ביום י"ח באייר סופרים ל"ג ימים לעומר, ומרבים בו קצת שמחה. (מהרי"ל. רמ"א סי' תצ"ג סעיף ב'. שער הכוונות דרושים לספה"ע פ"ו).

זהירות בספירה

ב. לפני שסופר בליל ספירת העומר, יזהר שלא לומר היום ל"ג בעומר (שו"ע סי' תפ"ט סעיף ד').

טעם השמחה

- ג. בספרים הק' נאמרו כמה טעמים לשמחה ביום זה:
1. מפני שאז פסקו תלמידי רבי עקיבא למות (מהרי"ל. שו"ע סימן תצ"ג סעיף ב'). ושאו הוסיף רבי עקיבא תלמידים, פרי חדש סי' תצ"ג).
 2. יומא דהילולא דרבי שמעון בר יוחאי (שדי חמד אס"ד מע' ארץ ישראל ו'. ראה עוד להלן י"א, י"ב).
 3. יום זה החל המן לרדת כשיצאו ישראל ממצרים (חת"ס יו"ד סי' רל"ג).
 4. הוא יום ספירת הוד שבהוד (חת"ס הנ"ל, סידור בית יעקב)

שליח ציבור

ד. אבל בתוך י"ב חודש, מתפלל בל"ג בעומר לפני העמוד (משנ"ב סי' תרע"א ס"ק מ"ד, ל"ג בעומר האבל מתפלל שחרית גם כן, בה"ל סו"ס קל"ב).

תחנון

ה. אין אומרים תחנון ביום ל"ג בעומר (רמ"א סי' תצ"ג סעיף ב') ולא במנחה שלפניו (מו"ק. מנהגים מהר"א טירנא. חק יעקב סי' תצ"ג אות ו', משנ"ב ס"ק ט', משנ"ב סימן קל"א ס"ק ל"ג). וכשחל בשבת אין אומרים צדקתך (סימן רצ"ב סעיף ב'. לבוש סי' תצ"ג).

תענית

ו. אין מתענין בל"ג בעומר (ראה פמ"ג סי' תקס"ח א"א סי' י"ט. משנ"ב ס"ק ל"ז, שאין מתענין כל יום שאין אומרים בו תחנון).

חתן

ז. חתן, יש אומרים שמתענה בל"ג בעומר (מג"א סי' תקע"ג, משנ"ב ס"ק ז'. הליכות שלמה י"א כב). ויש שכתבו שאינו צם (משנ"ב שם ס"ק ז' מא"ר, יש מקילין בכל הימים שאין אומרים בהם תחנון).

נישואין

ח. מנהג אשכנז לערוך נישואין ביום ל"ג בעומר. לרוב פוסקים עורכים נישואין דווקא ביום ולא בליל ל"ג בעומר (ראה רמ"א סי' תצ"ג סעיף ב').

(בתשו' מהר"י אסאד אבהע"ז סי' ל"ט. ותשו' אגרות משה ח"א סי' קנ"ט. חלקת יעקב ח"א סי' צ"ז שמי שרוצה להקל מליל ל"ג יש לו על מה לסמוך. ויש הסוברים דווקא ביום: א"ר, מביאו משנ"ב ס"ק י"א. תשו' מנחת יצחק ח"ד סי' פ"ד. שערי הלכה והמנהג ח"ב סי' רכ"ב. דברי משה סי' ל"א. שבט הלוי).

ולמנהג ספרד, עורכים נישואים רק מיום ל"ד (שו"ע סימן תצ"ג סעיף ב'. תשו' מנחת יצחק שם).

נישואין כשחל ל"ג ביום ו'

ט. כשחל ל"ג בעומר ביום שישי, אפשר לערוך חתונה בליל שישי (משנ"ב סי' תצ"ג ס"ק י"א)

תספורת

י. בני עדות המזרח מותר להם להסתפר רק ביום ל"ד בבוקר (שו"ע סי' תצ"ג סעיף ב'). ולדעת הרמ"א מותר להסתפר ביום ל"ג בבוקר (רמ"א שם). ויש מקילין להסתפר מבערב (א"ר ס"ק ח'. משנ"ב ס"ק י"א). כשחל ל"ג בעומר ביום ראשון, מותרים בני אשכנז הנוהגים להסתפר בל"ג בעומר, להסתפר ביום שישי לכבוד שבת קודש (מהרי"ל. דרכי משה סימן תצ"ג סעיף ב').

תספורת ל"ג בע"ש

יא. כשחל ל"ג בעומר בערב שבת, מותר להסתפר גם לדעת השו"ע (שו"ע סי' תצ"ג סעיף ב'). ובשעת הדחק, אפשר להסתפר בליל שישי (משנ"ב שם ס"ק י"א).

מנהג אר"י

יב. למנהג האר"י ז"ל אין מסתפרים בכל ימי הספירה עד ערב שבועות (פרי עץ חיים שער כ"ב פ"ז. שעד"כ ענין ספיה"ע דרוש י"ב. שערי תשובה שם ס"ק ח').

חלאקה

יג. נוהגים לספר ילדים שהגיעו לגיל שלש שנים תספורת ראשונה ולעשות להם פיאות.

(בס' שער הכוונות, פרי עץ חיים שער ספירת העומר, בענין ההולכים על קבר רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו במירון בל"ג בעומר, שראה את מורו האר"י ז"ל שהלך שם לגלח את בנו במשתה ושמחה בימים ההם שע"ת (סי' תקל"א ס"ק ב').

בשבילי אורייתא – ווארקא = פסח שני-ל"ג בעומר. הלכה ומנהג שערי הלכה והמנהג מנהג ישראל לעשות במירון תספורת תינוקות בל"ג בעומר ופשיטא שלא כולם נולדו ביום זה במכוון, ובכ"ז מגלגלין ענין זה ליום זכאי).

רביעית, פרי קודש

יד. במדרש תנחומא (קדושים יד) איי ונטעתם, וערלתם ערלתו את פריו, מדובר בתינוק, שלש שנים יהיה לכם ערלים שאינו יכול לדבר, ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש שאביו מקדישו לתורה (עי' רמ"א יו"ד סי' רמ"ה ח' ט"ז).

יש בזה רמז לחלאקה בגיל 3, מפני שאיסור "לא תקיפו פאת ראשיכם", סמוך לערלה.

טו. מנהג האר"י זי"ע כשמגלחים בניהם בפעם הראשון ומניחים פאת ראשם עושים משתה ושמחה גדולה (שד"ח מער' אר"י ס"ק ו').

טז. לא תקיפו פאת ראשיכם, בכדי להבדיל את עם ישראל מהאומות העולם (רמב"ם ספר המצוות ל"ת מ"ג).

נגינה

טז. מותר לשמוע נגינה ביום ל"ג בעומר (מועד לכל חי סימן ז' אות ז'. ראה תשו' מנחת אלעזר ח"ד סימן ס' שבארה"ק עושין סעודות וריקודין וכלי זמר ביום ההוא כמנהג מכמה מאות שנה).

חרובין

יז. יש נוהגין לאכול חרובין בל"ג בעומר (שערי הלכה ומנהג מציין גמ' שבת ל"ג : לרשב"י, איתרחיש ניסא, איברי להו חרובא).

יום שמחה

יח. יום ל"ג בעומר ירבה שמחה לכבוד רשב"י זי"ע כי הוא יומא דהלולא דיליה ונדע שרצונו הוא שישמחו ביום זה כידוע ממעשה מהרבי אברהם הלוי זלה"ה.

(המג"א סימן תצ"ג ס"ק ג', כתב בשם הכוונות שגדול אחד (רבי אברהם הלוי) אמר נחם גם בל"ג בעומר ונענש. ובעטרת זקנים שם. ראה ברכי יוסף סי' תצ"ג שנענש מפני שיום ל"ג בעומר הוא יום שמחת רשב"י ע"ש באורך) ומעשים אחרים אשר שמענו וכו'.

ויש מי שנוהג לעשות לימוד בליל ל"ג בעומר בי עשרה ללמוד שבחי רשב"י המפוזרים בזהר ואדרא זוטא והוא מנהג יפה (עבודת הקודש לחיד"א, מו"ב סימן ח' אות רכ"ג).

ב. עוד טעם לשמחה, על נס שניצול רשב"י מהרומאים ונס, ולא נהרג (תשו' שם אריה סי' י"ד).

ג. כשמת אדם גדול מתאספים ומושיבים ישיבה על קברו (רש"י יבמות קב"ב)

עליה לציון רשב"י במירון

ט. רבים נוהגים לעלות ביום ל"ג בעומר למירון מקום ציון התנא רבי

שמעון בר יוחאי (בשער הכוונות ענין ספה"ע דרוש י"ב. עבודת הקודש סימן ח' אות רכ"ג. עטרת זקנים סי' תצ"ג: מנהג ארץ ישראל שנוהגין לילך על קברי רשב"י ז"ל ור"א בנו ביום ל"ג בעומר. ראה עוד פתחי תשובה יו"ד סי' רנ"א. ד' מתש"ו חת"ס יו"ד סי' רל"ג, ד"ה אמנם. ערוה"ש סי' תצ"ג ז').

יומא דהילולא

כ. מקובל בישראל מדורי דורות, שיום ל"ג בעומר הוא יום הילולא

דרשב"י - יום הסתלקותו, ויום שגילה את סודות האידרא קדישא (שדי חמד מע' א"י אות ו'. פע"ח שער כ"ב פ"ו. סידור הגרש"ז. בני יששכר אייר מאמר ג' אות ג'. ח"א כלל קל"א סעיף י"א. כפה"ח ס"ק כ"ז).

יומא דסמיכה

כא. החיד"א כתב של"ג בעומר, הוא יום שנסמך רבי שמעון ב"י (עם רבי

מאיר, רבי יוסי, רבי יהודה, רבי אלעזר בן שמוע) מרבבו רבי עקיבא (חיד"א בטוב עין סימן ח"י אות פ"ז, ומראית העין ל"י סי' ז' אות ח', שאין ראה שהיה אז פטירת רשב"י. כפה"ח ס"ק כ"ו. אלא מרבין בו שמחה שביום ל"ג התחיל ללמד רבי עקיבא לרשב"י וחביריו).

ריבוי אור

כב. מנהג ישראל תורה היא להדליק נרות ומאורות ביום זה (בני יששכר

מאמר חודש אייר אות ג') ובפרט בארץ ישראל נוהגים להדליק מדורות (ספר ארץ ישראל סי' י"ח סעיף ג'. ועוד).

כמה הסברים נאמרו בזה;

1. זכר שביום ההוא היה מגלה רזין באדרא קדישא והיה השמש והאור מתארך. וכן זכר לאש הגדולה שליהטה בחדרו בהסתלקותו (כמ"ש באידרא רצ"א:).

2. רמז לאור הגדול שהרבה בעולם על ידי סודות התורה וספרו הזוהר הקדוש (בני יששכר אייר מאמר ג' אות ו'. שער יששכר).

3. זכר לשעת צאתו מהמערה וכל מקום שנתנו בו עיניהם מיד נשרף (שבת ל"ג:).

4. ז' שבועות הספירה כנגד ז' קולות בתהילים (פ' כ"ט) שבוע חמישי, כנגד קול ד' חוצב להבות אש, לכן מרבים אש ואור בל"ג בעומר "הוד שבהוד" (טעמי המנהגים תר"ז).

מנהג הקשת

כג. מנהג ישראל אשר התלמידים בני בי רב יורו בקשת ביום זה (בני יששכר מאמר חודש אייר אות ג). שכל ימיו של רשב"י לא נראתה הקשת בענן.

פיוט בר יוחאי

כד. פיוט בר יוחאי נמשחת אשריך וכו', חובר על ידי המקובל רבי שמעון לביא (הד"ב, נפטר בטריפולי ה' שמו"ה) ונוהגים רבים לשיר פיוט זה בל"ג בעומר.

שריפת בגדים

כה. יש שנהגו לשרוף בגדים יקרים במדורה שעושים במירון לכבוד רבי שמעון בר יוחאי (בקו' כבוד מלכים לג"ר שמואל הליר שרבינו בעל אור החיים הק' שרף כמה בגדים יקרים לכבוד רבי שמעון בר יוחאי. תשו' אוריין תליתאי סי' נ"ב. ישועות מלכו. ליקוטי תורה ע"ו ממליץ על המנהג כרשב"י שישב במערה בלא לבוש ודרגתו כבאדם הראשון קודם החטא. תורה לשמה שאלה ת').

ויש שערערו על מנהג זה (תשו' שואל ומשיב מה' ה' סימן ל"ט. שדי חמד אס"ד מע' ארץ ישראל אות ו' התירו רק למלך וכליו משום שאסורים לאחר, סנהדרין נ"ב: היו מטיבים לחלק הכסף לעניי א"י. תשו' חקרי לב מה' ב' יו"ד סימן י"א. שד"ח הביא מרבני טבריא שלא ראו ששרפו בגדים).

כהנים

כו. כהנים יזהרו מלהקל בחשש טומאת כהנים, ואין להם להיכנס לבנין שעל קבר רשב"י במירון.

גם הר מירון מלאה קברים. ולפני למעלה ממאה שנה היתה העלייה לציון הרשב"י מצד האחורי, דרך הוואדי- נחל עמוד. בשנת תרע"ד נסללה כביש הגישה הנוכחית לציון (כנראה ע"ג קברים) לכבוד גנרל אלנבי האנגלי שביקר שם. אז פרסם ביה"ד פסק זהירות מהליכה במקום.

(ראה הליכות שלמה פי"א כג, שאיסור גמור לכהנים להיכנס לשם כמו על שאר קברי צדיקים. ומה ששגור בפי הבריות שבנייתו היתה באופן שלא תהא הטומאה בוקעת ועולה, שמועה בעלמא היא ואין להקל על פיה באיסור כהונה. וכ"ה דעת הגריש"א בישא יוסף ח"א סי' ק"ה)

יומא דהילולא רבינו הרמ"א זי"ע

כז. יום ל"ג בעומר הינו יומא דהילולא של רבינו משה איסרליש
"הרמ"א זי"ע,

מעיר קראקא שבפולין, שנפלב"ע ביום ל"ג בעומר שנת של"ב.
הרמ"א הינו בעל ה"מפה", וס' דרכי משה, תורת חטאת, תורת העולה,
מחיר יין, שו"ת הרמ"א, ועוד ספרים רבים שכתב וחלקם נאבדו.
(ראה ס' מעלת היוחסין לנכדו רבי אפרים זלמן מרגליות בענין ספריו וכתביו).

בגיל צעיר (כגון 19) נתמנה להיות רבה של קראקא, עיר ואם בישראל,
וניהל את עדתו ביד רמה.

בקראקא החזיק ישיבה וגדולי הדור נמנו בין תלמידיו שציינו במיוחד את
התקשרותו העמוקה אליהם. בין תלמידיו הרבים, הגאון בעל גור ארי,
בעל הלבוש, וסמ"ע, משאת בנימין, בעל עמק הברכה אבי השל"ה.

הרמ"א גם קיבל הורמנא דמלכותא לדון את הקהילה באישור המלכות,
ונתקיים אצלו תורה וגדולה במקום אחד. הון ועושר בביתו, וצדקת פזרונו
אשר פזר לעניים ולאביונים אין לשער ואין לספר.

הוא היה אב ליתומים ולא למנות, מגן ומחסה לכל עגומי נפש, וכל איש צר
ומצוק שפך לפניו שיחו ויהי לו לעזרה. זכה לדורות שהלכה נפסקה כמוהו
בכל מקום.

מנו"כ בבית עלמין, אשר בחצר בית הכנסת שהקים בקראקא. יום הילולא
של הרמ"א הפך ליומא דריגלא אצל יהודי פולין, אשר היו מגיעים
בהמוניהם להשתטח על ציונו הק' ולהרבות בתפילה על צרות הכלל
והפרט, אשר רבים היו שזכו עי"ז להפקד בדבר ישועה ורחמים.

(ראה ט"ז סימן ת"כ; שמעתי מזקן אחד שהעיד שהיה בק"ק קראקא בשנת (של"ג) [צ"ל
של"ב], שנפטר רמ"א ז"ל ביום ל"ג בעומר והיו מסופקים אם לומר צדוק הדין, עמד אדם
חשוב אחד והעיד ששמע מפי רמ"א ש"ל צדוק הדין על אדם גדול, ותכף אמרוהו על רמ"א
בקול רם וכו').

אמרות

*רבי יהושע בן לוי אמר, כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק (ברכות ט. גיטין י"ט.)

*כדאי הוא רבי שמעון בן יוחי לסמוך עליו בפניו ושלא בפניו (פסחים נ"א:)

יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין (סוכה מ"ה ע"ב).

רבי שמעון בר יוחאי הוא הסובר במס' מנחות (ב' ע"ב) הקומץ מחבת לשם מרחשת "מעשיה מוכיחים עליה".

נמצא דלפי רבי שמעון בר יוחאי, אי אפשר ליהודי שיודח לגמרי, שהרי על כל פנים יהודי הוא מהול. נמצא ש"איך שלא יהיה", אך כיון שיש עליו החותם אות ברית קודש, הרי "מעשיו מוכיחים" שהוא יהודי.

וזה הפירוש במה שאמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין (סוכה מ"ה ע"ב).
(מורנו אדמו"ר הגאון הצדיק בעל ה"בשבילי אורייתא" זצוק"ל)

יום ל"ג בעומר-יום המתקת הדינים

וביום ל"ג לספירה שהוא הוד שבהוד נמשכו כל החמשה חסדים להחמשה גבורות כנ"ל, שיסוד הוא כללות ומלכות הוא כללות דכללות, ונמתקו ביום ל"ג לספירה כל הגבורות בשרשן, לכן אנו עושים יום זה יום טוב, וזאת היה בכוחו של רשב"י להעלות כל הגבורות לשרשן ולהמשיך חסדים מגולים על עם ישראל ע"כ.
(מאור ושמש השלם (ה"ג רמזי ל"ג בעומר עמ קעב)

בכל שנה ממליץ רשב"י על נשמות כלל ישראל לעלותן דרגה

"טעם לשבח שנהגו בכל תפוצות ישראל לעשות הילולא ושמחה רבה ביום ל"ג לעומר שהוא יום פטירת רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, יותר מכל שאר הצדיקים זיע"א, היה אומר מו"ר א"א זלה"ה,
כי מכל הצדיקים לא היה אחד שהבטיח לכללות ישראל להצילם מיום הדין ולפטרם מן הדין כי אם רשב"י דאיתא בסוכה (דף מה:): וכו ומי הוא זה אשר יצדק בטענותיו ביום הדין הנורא ומי יצילנו מדין שמים אם לא רבי שמעון בר יוחאי זיע"א הבטיחנו

לזה אנחנו שמחים וביותר ביום פטירתו, היות וכל נשמה ביום פטירתה דנין אותה ומעלין אותה מדרגה למדרגה היותר עלינה, והואיל ובאותו יום גם כן הא ממליץ

בשבילי אורייתא – ווארקא = פסח שני-ל"ג בעומר. הלכה ומנהג י"ד
טוב בעד כללות ישראל וממתיק הדינין מעליהן, ע"י הסנגוריא הוא מלמד עליהם
לפני מדת הדין. ולזה באותו היום של פטירתו עושים כמה סעודות ושמוחות של
מצווה, להיותנו מובטחים שבזכותו נהיה פטורין מיום הדין ונצא זכאים."
(ספר שיח יצחק לרבינו יצחק אלפיה (עמ קכו)

מסוגל לרפואה

"יום זה מסוגל ביותר לעורר בו עניין הרפואה, ומי שצריך לקחת רפואה יתחיל בל"ג
בעומר, כי' בורא רפואות 'מכוון כנגד' הוד' וכיוון שיום ל"ג בעומר הוא ספירות הוד
שבהוד' הרי הוא מסוגל לבוא ל'תכלית הרפואה'
(אמרי פנחס השלם)

מסוגל ליראת שמים

השפת אמת (אמור תרנ"ב) מביא מהחידוש הרי"מ ז"ל, של"ג בעומר מסוגל ליראת
שמים.

הבית ישראל (אמור תשט"ו) ביאר בזה, שא"י בגמרא (מנחות צ"ט:) אמר רבי יוחנן משום
רבי שמעון בן יוחאי אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית, קיים 'לא
ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה (יהושע א).

וביאר הבית ישראל כי קריאת שמע, הכוונה לקבלת עול מלכות שמים, יראת שמים.
ואולי זו הבטחה שעל ידי שיקבל על עצמו עול מלכות שמים, יזכה אחר כך לתורה,
ולקבל על עצמו עול תורה.

(יגדיל תורה עמו' תכ"א)

בר יוחאי, נמשחת אשריך, שמן ששון מחבריך:

בר יוחאי שמן משחת קודש, נמשחת ממדת הקודש,
נשאת ציץ נזר הקודש, חבוש על ראשך פארך: (בר
יוחאי)

בר יוחאי מושב טוב ישבת, יום נסת יום אשר ברכת,
במערת צורים שעמדת, שם קנית הודך והדרך: (בר
יוחאי)

בר יוחאי עצי שטים עומדים, למודי ה' הם לומדים,
אור מפלא אור היקוד הם יוקדים הלא המה יורוך
מוריך: (בר יוחאי)

בר יוחאי ולשדה תפוחים, עלית ללקוט בו מרקחים,
סוד תורה כציצים ופרחים, נעשה אדם נאמר בעבורך:
(בר יוחאי)

בר יוחאי נאזרת בגבורה, ובמלחמת אש דת השערה,
וחרב הוצאת מתערה, שלפת נגד צרריך: (בר יוחאי)

בר יוחאי למקום אבני שיש, הגעת לפני (ופני) אריה
ליש,

גם גולת כותרת על עיש, תשורי ומי ישורך: (בר יוחאי)

בר יוחאי בקודש הקדשים, קו ירוק מחדש חדשים,
שבע שבתות סוד חמשים, קשרת קשרי שי"ן קשריך:
(בר יוחאי)

בר יוחאי יו"ד חכמה קדומה, השקפת לכבודה
פנימה,
ל"ב נתיבות ראשית תרומה, את כרוב ממשח זיו
אורך: (בר יוחאי)

בר יוחאי אור מופלא רום מעלה, יראת מלהביט כי
רב לה,
תעלומה ואין קורא לה, נמת, עין לא תשורך: (בר יוחאי)

בר יוחאי אשרי יולדתך, אשרי העם הם לומדיך,
ואשרי העומדים על סודך, לבושי חושן תומיך ואוריך:
בר יוחאי, נמשחת אשריך, שמן ששון מחבריך:

אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, ומי
מטהר אתכם, אביכם שבשמים. שנאמר, וזרקתי עליכם מים
טהורים וטהרתם.

ואומר, מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים,
אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל: (יומא ח ט)

וְאָמַרְתֶּם כֹּה לַחֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי

אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא אֲשֶׁרֵי עֵינַי רָאִתִּיהוּ
לֵב חֶסֶם יִשְׁכִּיל פִּיהוּ אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

בְּרוּךְ הוּא מִפִּי עֲלִיּוֹן קָדוֹשׁ הוּא מִהַרְיֹון
מְאוֹר גְּלִיל הָעֲלִיּוֹן אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

גִּבּוֹר וְאִישׁ מִלְחָמָה בְּדַת תּוֹרָה תְּמִימָה
מִלָּא מַדְע וְחֻקָּמָה אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

דָּרֵשׁ כָּל תַּעֲלֹזוֹמוֹת בְּעַז וְתַעֲצוּמוֹת
עָלָה מַעֲלוֹת רְמוֹת, אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

הַחֲבָא בְּתוֹךְ מַעֲרָה מִפְּנֵי הַגְּזֵרָה
שֵׁם לְמַד סִתְרֵי תּוֹרָה, אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

וְשֵׁם נִבְרָא מַעַן לוֹ וְחֵרוּב לְמַאֲכָלוֹ
מֵה טוֹב חֲלָקוֹ וְחֲבָלוֹ, אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

זָכָר צְדִיק לְבָרְכָה דִּין רִיכָא וְבֶר רִיכָא
זָכָה וְרַבִּים זָכָה אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

חֲדָשׁ כַּמָּה הַלְכוֹת הֵן בְּמִשְׁנֵה עֵרוּכוֹת
זֶה הַמַּרְגִּיז מִמַּלְכוֹת אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

טָהוֹר אֶת עֵיר טְבַרְיָה עָשָׂה אוֹתָהּ נִקְיָה
הוֹדוּ לוֹ מִן שְׁמַיָּא אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

יָדַע כָּל הַנִּסְתָּרוֹת דְּבָרֵיו עוֹשִׂים פְּרוֹת
בְּטַל כַּמָּה גְּזֵרוֹת אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

כָּל יְמֵיו אֲשֶׁר חֵיָה אוֹת הִקְשֵׁת לֹא נִהְיָה
כִּי הוּא אוֹת עוֹלָם הָיָה אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

לְכָל יִשְׂרָאֵל הָאִיר בְּסוֹד תּוֹרָה הִבְהִיר
כְּאוֹר הַחַמָּה מְזַהֵר אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

מְקוֹם בְּחֵר בְּשְׁמַיָּא עִם הַנְּבִיא אַחֲרָיָה
זֶה מִבְּנֵי עֲלִיָּה אֲדוֹנִנוּ בֶר יוֹחָאי

נְחַמְד מאד למעלה זכה ליקר וגדלה

כְּתָר עֲלִיּוֹן לוֹ נִגְלָה אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

סִינֵי סִינֵי לוֹ נִקְרָא אַרִי שְׁבַחבוֹרָה

מִמֶּנּוּ תִצָּא תוֹרָה אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

עֲשָׂה שְׁבַעִים תְּקוּנִים יְקָרִים מִפְּנִינִים

בָּם תִּקַּן הָעֲלִיּוֹנִים אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

פְּתַח פִּיהוּ בְּחֻמְהָ הוֹצִיא אוֹר תַּעֲלוּמָה

תִּקַּן זְהָרֵי חֻמְהָ אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

צִדִּיק יְסוֹד עוֹלָם גְּלָה מִדְּרַשׁ הַנְּעָלָם

יְכוֹל לִפְטוֹר הָעוֹלָם [סוֹדוֹתַיּוֹ זָהָב כָּלָם] אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

קוֹלוֹ זָמַר עֲרִיצִים וְהִכְרִית אֶת כָּל הַקּוֹצִים

וְהִצִּיל הַלְּחוּצִים אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

רְאָה כְּנִיּוֹ מְאִירִים בְּשִׁבְתּוֹ עִם חֲבֵרִים

עַתָּה גְּלָה סוֹד נִסְתָּרִים אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

שְׁלוֹם רַב עַל מִשְׁכָּבוֹ מַה טוֹב חֶלְקוֹ וְטוֹבוֹ

דוֹבֵר אֱמֶת בְּלִבּוֹ אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

תוֹרָתוֹ מִגֵּן לָנוּ הִיא מְאִירַת עֵינֵינוּ

הוּא יְמַלִּיץ טוֹב עֲלֵינוּ אֲדוֹנָנוּ בֵּר יוֹחָא

אָמַר רַבֵּי עֲקִיבָא, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל, לִפְנֵי מִי אַתֶּם מְטַהְרִין

וְיִמֵי מְטַהַר אַתְּכֶם, אָבִיכֶם שְׁבַשְׁמִים. שְׁנַאֲמַר (יחזקאל לו,

כה) וְזַרְקִיתִי עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים, וְטַהַרְתֶּם.

וְאוֹמַר (ירמיה יז, יג) מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל ה', מַה מְקוֹה מְטַהַר אֶת

הַטְּמָאִים, אֵף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטַהַר אֶת יִשְׂרָאֵל.

(משנה יומא ח' ט')

אשרינו מה טוב חלקנו, בהלולא דבר יחאי:
ומה נעים גורלנו, בזכות אדוננו בר יחאי:
אב הרחמן שמע קולנו, בהלולא דבר יחאי:
אתה הוא מושיענו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
במהרה יבוא ויגל לבנו, בהלולא דבר יחאי:
בן דוד יבוא ויגאלנו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
גלה כבוד מלכותך עלינו, בהלולא דבר יחאי:
גאלה שלמה תגאלנו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
דעה והשכל תבוננו, בהלולא דבר יחאי:
דור ישירים תברכנו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
השב שכינתך לציון עירנו, בהלולא דבר יחאי:
היום תשמע שועתנו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
ותערב לפניך תפלתנו, בהלולא דבר יחאי:
ולציון בשובו יצנו עינינו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
זכות אבות יגן עלינו, בהלולא דבר יחאי:
זה ה' קוינו ויושיענו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
חוס ורחם נא עלינו, בהלולא דבר יחאי:
חמל עלינו ועל עוללינו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
טוב ומיטיב הדרש לנו, בהלולא דבר יחאי:
טובך וחסדך עלינו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
ידבר עמים תחתנו, בהלולא דבר יחאי:
יהי ה' אלוקינו עמנו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
קתר הילומים לראשינו, בהלולא דבר יחאי:
כבוד והדר תעטרנו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
לשם ולתהלה תתננו, בהלולא דבר יחאי:
לחם חקנו הטריפנו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
מלך רחמן רחם עלינו, בהלולא דבר יחאי:
מברכתך מלא ידינו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו
נאור ואדיר אל תשכחנו, בהלולא דבר יחאי:
נהלנו לציון גורלנו, בזכות אדוננו בר יחאי: אשרינו

בשבילי אורייתא – ווארקא = פסח שני-ל"ג בעומר. הלכה ומנהג
 סוף וקץ לכל צרותנו, בהלולא דבר יוחאי:
 סלח נא לעוננו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו
 עת רצון היום לנו, בהלולא דבר יוחאי:
 עזרנו אלקי ישענו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו
 פתח לנו שערי רחמים לתפלתנו, בהלולא דבר יוחאי:
 פרנסה ברוח תפרנסנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו
 צמיחת קרן לגואלנו, בהלולא דבר יוחאי:
 צדקה וחסד עשה עמנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו
 קרע רע גזר דינו, בהלולא דבר יוחאי:
 קומם קהל עדתנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו
 רצוננו לראות מלכנו, בהלולא דבר יוחאי:
 רפואה שלמה תרפאנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו
 שכן כמאז באהלנו, בהלולא דבר יוחאי:
 שובה ה' את שבותנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו
 תעלנו בשמחה לארצנו, בהלולא דבר יוחאי:
 תבנה לנו מקדשנו, בזכות אדוננו בר יוחאי: אשרינו

מחבר: ר' יוסף שפירא מצפת

